

MITT NAMN
ÄR MOORE –
ROGER MOORE

ROGER MOORE
Tillsammans med Gareth Owen

Översättning av Elisabeth Olin

NORSTEDTS

Bildförteckning:
Samtliga bilder från *Mannen som jagade sig själv*
© Canal+ Image (UK) Ltd
Samtliga bilder från *Snobbar som jobbar*
© ITC Entertainment/Granada Ventures
Samtliga bilder från *Helgonet* © ITC Entertainment Granada/Ventures
Samtliga James Bond bilder © Danjaq LLC and United Artists Corporation
Övriga bilder ur författarens egen samling om ingenting annat anges

ISBN 978-91-1-301947-5

© Roger Moore 2008
Norstedts, Stockholm 2009
Published by arrangement with
Pollinger Limited
Originalalets titel: *My Word is My Bond*
Översättning: Elisabeth Olin
Omslag: Design 23
Omslagsfoto: *Live and Let Die*
© 1973 Danjaq LLC and United Artists Corporation,
Rights Reserved. MPTV/LFI
Tryckt hos WS Bookwell, Finland 2009

www.norstedts.se

*

*Norstedts ingår i
Norstedts Förlagsgrupp AB,
grundad 1823*

Jag tillägnar denna bok mina föräldrar, som jag saknar väldigt mycket, min älskade Kristina och min ständigt växande familj, Deborah, Geoffrey, Christian, Hans-Christian, Christina och de små – som blir större och större för var dag.

Innehåll

Förord 9

KAPITEL ETT

De första åren 11

KAPITEL TVÅ

Skådespelarliv 33

KAPITEL TRE

Arméliv 48

KAPITEL FYRA

Det civila livet 60

KAPITEL FEM

Åren på MGM 81

KAPITEL SEX

Åren på Warner Brothers 113

KAPITEL SJU

Helgonet gör entré 136

KAPITEL ÅTTA

Snobbar som jobbar 172

KAPITEL NIO

Med Bonds ord 189

KAPITEL TIO

Elementärt, min käre Watson 219

KAPITEL ELVA

Bond och bortom Bond 248

KAPITEL TOLV

Farväl till Bond och Niv 275

KAPITEL TRETTON

Tillbakablick 289

KAPITEL FJORTON

Med oro för hälsan 313

Världen runt på åttio år 338

Slut 365

Index 368

Förord

En ärelysten skådespelares memoarer

I ÅRATAL HAR FOLK SAGT ÅT MIG: ”Skriv boken om dig själv!” och lika länge har jag svarat ”Nej, det är för många att skriva om i så fall, och även om de är döda nu kan det bli ett intrång i deras privatliv om jag skriver om dem. Dessutom är jag för lat.”

Irving ”Swifty” Lazar övertalade min vän Michael Caine att skriva sina memoarer och försökte samma taktik med mig. Tyvärr är Swift död numera. Annars skulle han ha sagt ”Jag ska skaffa dig en spökskrivare.” Nu är det kanske han som är min spökskrivare, det skulle i alla fall vara trevligt att tänka så. Han var stortartad: liten till växten, men stor som människa.

1992 bestämde jag mig för att sätta pennan till papperet, eller rättare sagt att sätta mig vid tangentbordet. Jag tänkte mig att börja med alla min barndoms sjukdomar och operationer. Sjukdom är ett ständigt närvarande ämne i mina skrivelser – och då har jag ännu bara hunnit till första sidan. Jag skrev väl ned kanske 6000 ord eller så på min laptop, och sedan slog olyckan till. Vi hade kommit från London till Genève för att fira jul, jag och min förra fru Luisa, och medan jag stod i flygplatsens bagageutlämning och väntade på väskorna gick Luisa genom tullen med vårt handbagage – vilket visade sig bli vårt tappa-bort-bagage. Hon var lite tankspridd och trodde att chauffören hade stuvat in småsakerna i bakluckan, och så sjönk hon belåtet ned i baksätet i väntan på att jag skulle komma med resten av bagaget.

Ni kan nog föreställa er vår fasa när vi upptäckte att chauffören inte

hade lagt in de väskor hon hade haft med sig i bakluckan. I stället hade de, antog vi, hamnat i bakluckan på någon annan bil som nu susade iväg någonstans och gjorde hela flygplatstjuvarnas jul. Vi tillbringade de följande två timmarna med att rapportera våra förluster hos polisen: juveler, kontanter, presenter, allt var borta. Inte förrän betydligt senare insåg jag att jag också hade förlorat mitt dyrbara arbete.

Under de följande åren motstod jag lockelsen att återvända till tangentbordet. Fast det är förstås inte riktigt sant. Jag har inte direkt motstått någon lockelse, bara alltid haft så mycket att göra hela tiden att jag inte hade tid att tänka på att sätta mig ned och börja skriva igen ... eller så löd min ursäkt i alla fall. Men med benägen hjälp av min älskade Kristina, min dotter Deborah och min kära vän Leslie Bricusse har jag nu beslutat mig för att det faktiskt är dags att ta mig tid och att sluta komma med undanflykter.

När jag inför min åttiöarsdag i oktober 2007 meddelade att jag nu tänkte börja skriva mitt livs historia igen var jag mycket bestämd när det gällde bokens profil. Det skulle bli en rolig bok, men den skulle inte innehålla en massa gamla skandaler, skvaller och struntprat om folk – det var just vad som förväntades av mig i den vägen som hade oroat mig så mycket första gången jag gav mig på projektet. Men, kära läsare, det betyder inte att det här är en fluffig och tillrättalagd bok. Jag vill berätta om det jag såg som jag såg det: jag vill vidarebefordra de roliga historierna och jag vill minnas alla de underbara människor och vänner som har berikat mitt liv. Och om jag inte har något gott att säga om någon så säger jag helst ingenting alls – om det nu inte är så att min förläggare har insisterat. Varför låta dem få någon som helst publicitet, säger jag. Hellre då vill jag fylla dessa sidor med ord om mig själv! Boken handlar ju faktiskt också om mig själv: en älskvärd, anspråkslös, sofistikerad, begåvad, anspråkslös, sympatisk, anspråkslös och charmerande människa som det finns mycket att skriva om.

Under min tid som James Bond fick jag arbeta med många fina manus, och en av mina älsklingsrepliker ur dessa filmer skrevs av Tom Mankiewicz som skrev *Mannen med den gyllene pistolen*. När James Bond försöker ta reda på var skurkarnas skurk Scaramanga finns letar han rätt på vapentillverkaren Lazar och siktar på dennes skrev med sin pistol och säger ”Berätta, annars ryker din grej för alltid.”

Jag är rädd att min grej ryker för alltid om jag inte berättar nu ...

Helgonet gör entré

”Mina ärade damer och herrar – och sedan är du ödmjuk.”

JAG HAR REDAN NÄMNT att jag hade försökt att få rättigheterna till rollfiguren i Leslie Charteris böcker, så när jag erbjöds titelrollen i Lew Grades nya tv-serie *Helgonet* var jag förstås intresserad. Jag var i Venedig när jag fick erbjudandet tillsammans med manus via min agent Dennis van Thal. Mina italienska filmer hade inte direkt lyft mig till några högre höjder, som i Clint Eastwoods fall, och om jag bortser från Luisa visste jag inte riktigt hur mycket längre jag ville fortsätta en karriär i Italien med minst sagt obetydliga filmer. Dennis flög till Venedig för att diskutera avtalet. Jag sa att manuset verkade för långt för att liksom *Ivanhoe* hinnas med på en halvtimmes avsnitt.

– Ja, mer än en halvtimme blir det absolut inte. De kommer att skära ned det, försäkrade han mig.

Jag lät mig inte riktigt övertygas – det såg verkligen för långt ut, tyckte jag! Dennis skickade ett telex till en av sina assistenter i London med begäran om en bekräftelse på speltiden. Jo då, det rörde sig om ”halvtimmesavsnitt”. Det hade naturligtvis betydelse för kontraktets och hela erbjudandets utformning. Jag kände mig nu säker på att jag skulle skriva under för tjugosex halvtimmesavsnitt och träffade producenterna Bob Baker och Monty Berman. De bad inte ens om provfilmning, rollen var min. Jag var mycket upphetsad och såg fram emot att få börja.

Lew Grade bad mig kort därefter att medverka vid en presskonferens – han älskade att komma med pressmeddelanden, showman som

han var. Jag satt bredvid honom och producenterna medan han hälsade alla välkomna och sa att de alla såg mycket fram emot att börja arbeta med de här ”entimmesavsnitten”.

– Halvtimmesavsnitten, mumlade jag.

Lew fortsatte.

– Halvtimmesavsnitten! mumlade jag igen.

– Nej, entimmesavsnitten! sa Bob och Monty mycket bestämt.

Det var ju halvtimmesavsnitt kontraktet handlade om!

– Nu får vi börja om från början, sa jag.

– Vad menar du? Du har ju skrivit på kontraktet.

Lyckligtvis kunde vi göra några justeringar och Dennis van Thals assistent fick sparken.

Jag trodde att serien skulle kunna köras i en säsong, möjligen två. Aldrig skulle jag ha kunnat drömma om att den skulle komma att hålla på i sju år, med sammanlagt 118 avsnitt.

Det var fantastiskt att få spela denna figur som jag lätt kunde anpassa till min begränsade förmåga.

Trots att tv-serien var baserad på berättelserna och rollfigurerna som Leslie Charteris hade skapat hade författaren själv aldrig i sitt avtal med producenten Bob Baker fått rätt att godkänna de manus denne gjorde, bara ”kommentera” dem. Leslie Charteris var dock aldrig sparsam med kritik, tvärtom var han emellanåt ganska giftig – och ofta hemskt rolig – i sina långa kommentarer, som alltid skickades i begagnade kuvert. En episod som vår manusförfattare Harry Junkin hade skrivit skickades tillbaka av författaren med ett enda ord som påskrift – ”SKRÄP”.

Charteris hade bara skrivit korta historier. Vi skulle dock göra entimmesavsnitt, och vi fann att hans berättelser dög bra till den första och tredje delen av avsnitten men inte var konstruerade så att det fanns en mittendel. Det fick manusförfattarna i uppdrag att skriva. När de gjorde det var de tvungna att ändra detaljer av olika slag för att den nya mittendelen skulle stämma med början och slutet, och det var det som Charteris protesterade mot. Han var mycket beskyddande när det gällde Helgonet. Egentligen betraktade han nog sig själv som Simon Templar. Han avskydde att våra produktioner innebar att vi gick in och ändrade i hans historier, och det talade han också hela tiden om för oss. Jag vet faktiskt inte om hans kritik avtog eller tilltog efter de första avsnitten där vi hade gjort egna historier av hans original, men Bob han-

terade det hela med stor diplomatisk charm. Egentligen tror jag faktiskt att Charteris bara var förtjust i att klaga.

Det hade förekommit en rad filmer baserade på Charteris historier på trettio-, fyrtio- och till och med femtiotalen, och jag kände förstås till dem, men vi var angelägna om att åstadkomma något nytt med tv-serien. Det beslöts att Simon Templar i det första avsnittet skulle tala till kameran och alltså direkt till publiken. På det sättet skulle han göras bekant med publiken som därmed skulle känna sig involverad i historien, och sedan kom den nya, senare berömda höjningen på ögonbrynet och blicken uppåt för att se glorian tändas över huvudet, och samtidigt sa någon "Men det är ju Simon Templar!" eller något i den stilen, som en presentation. Därefter fortsatte avsnittet med förtexter och den berömda musiken av Edwin Astley. Många barn tittade på avsnitten på söndagarna innan de gick och lade sig. Än i dag händer det att jag träffar folk som säger:

– Jag fick alltid vara uppe och titta på *Helgonet*. (Fast nu för tiden säger de snarare att det var deras mormödrar som fick vara upp och se på *Helgonet*. Man känner sig ju lite gammal då, det får lov att erkännas ...)

Som jag redan berättat hade Luisa och jag kommit varandra mycket nära, och när vi inte var tillsammans saknade jag henne mycket. Jag måste erkänna att jag skäms en hel del över att mitt äktenskap med Dorothy Squires slutade med att jag blev tillsammans med Luisa. Dot och jag hade varit med om mycket tillsammans och det jag gjorde åsamkade henne mycket smärta och sorg. Jag fattade det inte då, men de perioder isär som våra respektive karriärer krävde hade nött på äktenskapet för min del, kanske för oss båda. Vi hade helt enkelt kommit ifrån varandra utan att förstå vad som hände.

Men jag kände att jag måste följa mitt hjärta, och det var hos Luisa mitt hjärta fanns. Jag har alltid varit en obotlig romantiker.

Men jag slutade aldrig att tycka om Dot. Jag tror aldrig man kan sluta att tycka om någon som betytt så mycket för en, hur förhållandet än har slutat. Jag tror inte att hon slutade att tycka om mig heller, och det var säkert därför hon nekade mig skilsmässa så länge.

Mot slutet av sitt liv, under 1998, när Dot blev sjuk och hade det svårt, talade vi med varandra i telefon. Vi var överens om att vi hade haft det bra ihop och att vi hade varit lyckliga tillsammans och inte för

allt i världen skulle ha velat vara utan vår tid ihop. Jag gjorde vad jag kunde för att göra hennes sista tid bättre, och även om jag aldrig skulle ha begärt förståelse för vad jag gjorde då, så sa hon i alla fall att hon var glad att jag hade det så bra nu med Kristina, min fjärde fru.

– Det är hon som är den stora kärleken, Rog, eller hur?

– Ja, Dot, det är hon verkligen, sa jag.

Men 1961 var ett dåligt äktenskap inte tillräckligt skäl för att vi skulle få skilsmässa, den kunde bara gå igenom om Dot gick med på den, och det gjorde hon inte.

Efter mycket vända från båda håll – för Luisas del eftersom hon var en djupt troende katolik och för min del för att jag inte stod ut med att se henne så sliten mellan sin tro och sin kärlek till mig – beslöt sig Luisa för att lämna Rom och följa med mig till England. Vi beslöt oss för att flytta ihop och hyrde ett hus med tre sovrum och en trevlig trädgård i Mill Hill, tjuugo minuters bilväg från Elstree Studios, där *Helgonet* gjordes.

Vår första tagning på plats var i Cookham, Buckinghamshire, där Derek Farr – utklädd i kvinnokläder till Mrs Jafferty – skulle gå över gatan när Simon Templar körde förbi i sin Volvo P1800. En mycket enkel tagning. Jag parkerade runt hörnet medan jag väntade på att solen skulle komma fram bakom ett moln (som man brukar göra i brittiska produktioner) vilket skulle signaleras till mig av att någon vinkade i motsatta hörnet. Just då kom en polisman cyklande. Han tittade på mig och stannade, steg av cykeln och kom fram till mig.

– Den här bilen ser verkligen intressant ut, sir. Speciellt registreringsskylten, sa han.

Det stod förstås ”ST1” på registreringsskylten.

– Ja, visst gör den. Den är falsk, svarade jag utan att tänka mig för. Polisen stoppade handen i fickan för att dra fram anteckningsblock och penna. Just då fick jag mitt tecken, så jag accelererade och körde runt hörnet, gjorde en U-sväng och kom tillbaka till utgångsläget där polismannen fortfarande stod kvar och kliade sig i huvudet. Det var ingen som hade talat om för honom att det pågick en filminspelning.

Inspektionerna omfattade alltid åtta dagar per episod, och vi arbetade sällan på helgerna. Därmed hade jag regelbundna tider. Jag gick upp varje dag klockan sex för att göra morgongymnastik – armhävningar,

situps och så vidare, jag hatar att gå och träna på gym och föredrar att hålla mig i form genom att motionera hemma – och därefter drack jag te och åt rostat bröd, och halv åtta körde jag till filmstudion.

Jag körde en Volvo P1800 i ”verkligheten” också. Det beslöts redan innan produktionen sattes i gång, när vi diskuterade vilken bil Simon Templar skulle köra. Den allmänna meningen var att det skulle vara en Jaguar, och jag sa att vilken bil det än blev så skulle jag köpa en sådan bil med – jag hoppades förstås på en fördelaktig deal – så att vi skulle kunna ha två. Jag tänkte att när vi filmade skulle det finnas en bil till förutom den som användes där, så att de kunde använda den i avsnitt där jag inte behövde vara med, och så kunde jag köra min egen bil i de viktigare delarna av inspelningen.

Johnny Goodman, den produktionsansvarige, ringde till Jaguar i Coventry och förklarade att vi höll på att spela in en ny tv-serie och behövde två bilar.

– När behöver ni bilarna, mr Goodman?

– Nästa vecka, svarade Johnny.

– Det är tyvärr helt omöjligt. Det är sex månaders väntelista, svarade man på Jaguar.

– Ja, men det här handlar om en tv-serie. Den kommer att gå i hela världen – tänk vilken PR ni får, sa Johnny.

– PR? Vi behöver ingen PR. Vi har beställningar värda 250 miljoner pund som vi inte ens kan leverera, sa Jaguarrepresentanten.

Och därmed var samtalet slut. Johnny satte sig att bläddra igenom några biltidningar och visade mig en bild på Volvo P1800. Jag tyckte att den var jättesnygg. Johnny ringde till Volvo, och inom två dagar hade vi två bilar på inspelningsplatsen, och dessutom en modell i full skala, så att vi kunde ta närbilder i studion. Varje år bytte Volvo ut bilarna åt oss. Därmed finns ett helt gäng ”äkta” Volvo P1800 som Helgonet körde. Jag ler alltid för mig själv när folk kommer och säger att de har den ”äkta” Volvon. I själva verket finns det ju ungefär tolv stycken ”äkta” bilar!

Det underbara med *Helgonet* var att historierna ofta utspelade sig i fjärran, exotiska länder. Men på den tiden fanns inte budget – eller för den delen tid – för att verkligen filma på plats, så de engelska inspelningsplatserna fick helt enkelt förvandlas till exotiska platser, inte alltid med

helt övertygande resultat. Genom att ställa fram några plastpalmer, sätta utländska nummerplåtar på bilarna och låta en skylt med ortsnamnet segla förbi i botten av rutan förvandlades Elstrees anspråkslösa anläggningar med omgivningarna till Frankrike, Spanien, Italien, Schweiz eller till och med Bahamas.

Mitt i vintern var det alltid Bahamas eller Sydfrankrike som gällde, och jag uppträdde i kortärmat med sommarvinden blåsande i håret, en plastpalm framför mig med bladen rasslande i den iskalla vinden. Kör de inte på höger sida av vägen i de där länderna? Visst är det så! Men det var lätt fixat för oss, vi bara spegelvände filmen. Borehamwood High Street fick bli var som helst i världen.

Jag gillade verkligen inte att spela in på det sättet och längtade efter att det skulle finnas möjlighet att få spela in på plats. Med *Snobbar som jobbar* blev det så och då längtade jag efter att få åka hem om kvällarna! Skådespelare är då aldrig nöjda.

Det andra trevliga med de här inspelningarna var att det var så fantastiska människor med. Många av dem, som kameramännen Alec Mills och Jimmy Devis, vår underbara scripta June Randall, producenterna Johnny Goodman och Peter Manley och den ovärderlige inspelningsledaren Malcolm Christopher har förblivit mina vänner till i dag. Vi var som en enda stor familj som var tillsammans tio timmar om dagen och hade jättekul ihop.

Tiden mellan inspelningarna var mycket begränsad. Jag hade ledigt något i stil med två månader efter det att inspelningarna för en serie hade slutat och nästa skulle börja, och då ombads jag ofta resa på en PR-tur eller så, så Luisa och jag försökte lägga in semester samtidigt. Vi reste ofta till Magaluf på Mallorca långt innan stället förstördes av den masturism som härjar dess kuster i dag.

Vi reste till Rom för att träffa mina ”svärföräldrar” när tiden tillät det. Jag minns ett tillfälle när vi åkte tillbaka till England från Rom via Schweiz. Jag hade aldrig varit i Genève förut – fast det hade Helgonet, tack vare en skylt i ett avsnitt – och tyckte att det skulle vara roligt att tillbringa ett par dagar där. Vi tog in på Beau Rivage Hotel. Hotelldirektören frågade om jag ville ställa upp på ett fotografi tillsammans med hennes dotter och det gjorde jag förstås gärna. När det var dags att betala sa de att det var inte tal om betalning – det hade varit en ära för dem att få välkomna Simon Templar. Jag blev också mycket generöst

behandlad av en taxichaufför i staden. När vi var framme vägrade han att ta emot betalning. Visst var det trevligt att vara berömd!

Här måste jag tillägga att Londonchaufförerna – som otvivelaktigt är de bästa i världen – på senare år ofta har vägrat att ta betalt. I stället för att betala vill de att jag ska ge pengarna till Unicef. Det är verkligen rörande att få möta en sådan generositet. De värsta taxichaufförer jag har träffat på är de i New York. Nu för tiden får man finna sig i att de talar i mobilen hela tiden och inte vet vart de ska, men ändå är det enklaste sättet att ta sig fram – och så kan jag fortfarande gräma mig över den där hundradollarssedeln jag lämnade ifrån mig 1953...

En av de tidiga gästartisterna i *Helgonet* var Warren Mitchell – han var med i flera avsnitt och spelade vanligtvis en italiensk taxichaufför trots att han inte talade någon som helst italienska utom de få svärord jag tack vare Luisa hade lärt honom. Jag undrar om publiken någonsin fattade vad han sa? En annan gästartist var Jane Asher, som måste ha varit sexton när hon gästade oss. Jag minns att vi hade en hel räckta svarta tavlor som stod uppradade längs väggen som ett gäng konstnärssdukar. Då och då tog jag en krita och ritade på de svarta tavlorna, och en gång gjorde jag en teckning av Jane tillsammans med pojkvännen Paul McCartney. Jag ritade ett hjärta av järnek omkring och blev så nöjd med resultatet att jag bestämde mig för att ha det som julkort.

– Nej! Gör inte det till julkort är du snäll! Det är inte bra för hans karriär om det kommer ut att han är tillsammans med någon, utbrast Jane när hon fick höra det.

– Vilken karriär? frågade jag i min okunnighet.

Andra underbara huvudrollsinnehavare var den unga Julie Christie, Jackie Collins, Erica Rogers, Annette Andre, Lois Maxwell, Nicola Pagett, Eunice Gayson, Jennie Linden, Sue Lloyd, Justine Lord, Suzanne Lloyd, Mary Peach, Jean Marsh, Imogen Hassall, Veronica Carlson, Samantha Eggar, Shirley Eaton, Kate O'Mara, Alexandra Stewart och många, många fler. I en tv-intervju kom ämnet motspelerskor upp.

– Ja, Roger, du som ju har spelat både Ivanhoe, Maverick och nu *Helgonet*, du måste ju ha avverkat en hel massa motspelerskor i dina dagar, sa intervjuaren.

– Säg inte så! utbrast jag.

Han fattade nog inte vad han sa. Jag ryser varje gång jag ser det där klippet. (Det finns på YouTube, faktiskt.)

En ung skådespelare som hette Oliver Reed spelade bov i ett avsnitt som hette *The King of the Beggars*. Vanligtvis brukade intrigen förklaras i näst sista scenen, då fick man veta ”vem som hade gjort det”. I början av denna förklarande scen sköts skurken och så flyttade kameran förbi honom och till mig för att jag skulle summera historien. Oliver som visste att det här var sista chansen för honom att synas sköts i vederbörlig ordning och föll ihop, varpå han tog ett skutt upp i luften och lät sitt ansikte synas hela tiden medan han ramlade ned på golvet.

Vi gjorde fyra tagningar, och varje gång lät han sitt ansikte synas lite längre. Till slut tappade regissören tålamodet och sa att nu fick det räcka, och var så god och fortsatt. Jag började sammanfatta vad som hade hänt, men det enda jag hörde vare ett hemskt, rasslande ljud från golvet. Jag trodde att det var Oliver som försökte knäcka mig, så jag fortsatte, men det lät bara värre och värre och när jag tittade ned fick jag syn på Oliver som låg helt utslagen med tungan hängande ut ur munnen. Jag kastade mig ned på golvet för att hjälpa honom.

– Varför slutar du prata? skrek regissören.

– Oliver har fått hjärnskakning! Han håller på att bli blå i ansiktet! skrek jag tillbaka.

– Jaså. Det var rätt åt honom! Kalla hit sköterskan då, sa regissören lugnt.

Lyckligtvis överlevde Oliver detta lilla trauma och nästa gång var han med i ett avsnitt som jag regisserade och som hette *Sophia*. Vid det här laget hade Oliver avancerat till huvudskurk. Han var verkligen en fantastisk skådespelare! Jag tyckte han var bland de bästa skurkar jag sett, och det sa jag också till honom.

Många år senare var jag i Hollywood för att spela Sherlock Holmes i en tv-film och producenten sa att Oliver Reed skulle vara i stan påföljande vecka.

– Du känner honom, eller hur?

Det sa jag att jag gjorde.

– Han skulle bli en bra Moriarty. Kan du inte slå honom en signal på Beverly Wilshire där han bor?

Jag ringde Oliver och förklarade vad det handlade om.

– Minns du vad du sa en gång till mig? frågade han.

– Nej, vad då?

– Vi var på en prigsala på London Hilton och du sa till mig att jag

skulle fortsätta att spela skurk, för ”komedi, det kan du inte”, sa du.

– Ja, det minns jag, svarade jag.

– Nu har jag just gjort en komedi som blev jättebra, så jag tror inte att jag vill spela Moriarty med dig!

En annan ung skådespelare jag träffade under arbetet med *Helgonet* men tyvärr aldrig arbetade med blev senare en av mina närmaste vänner. Någon gång vid mitten av 1964 kom jag gående på Piccadilly och emot mig kom två skådespelare: den ene var Terence Stamp och den andre var en lång, glasögonprydd, blond kille som såg mycket bra ut och som jag hade sett kvällen före i en tv-pjäs av Johnny Speight.

– Du kommer att bli en stor skådespelare, vågade jag mig på att säga till den blonde skådisen.

– Herregud! Och det säger Roger Moore, löd hans svar. Hans namn var Michael Caine, och han skulle verkligen bli en stor filmstjärna.

Jag ombads att medverka vid olika välgörenhetsevenemang, och ett av dem jag föredrog var The Variety Club of Great Britain. Under perioden med *Helgonet* skulle jag besöka galopptävlingarna i York tillsammans med några skådespelerskor som hette Sylvia Syms, Rita Tushingham, Liz Fraser och så ett ungt stjärnskott som gjorde ett sådant intryck på mig att jag inte kan komma ihåg hennes namn. Hur som helst satt vi i tågupén tillsammans och började spela poker – alla utom det unga stjärnskottet. Hon satt i stället och beundrade sig själv i två speglar – en för vänster profil och en för höger profil. Det framgick med all önskvärd tydlighet att hon var förtjust i sitt utseende.

– Tycker ni att min näsa ser stor ut? frågade hon medan hon trixade med speglarna för att få den bästa vinkeln.

Sylvia tittade på henne och sa ganska högljutt:

– Oj, tänk att få resa tillsammans med en riktig filmstjärna!

Jag undrar vad det blev av den flickan?

Harry Junkin, vår manusförfattare på *Helgonet*, var en kanadensare på en och åttio och hemskt pratsam av sig. Hans uppfattning om världsvana avspeglades i replikskiftena i nästan alla hans manus. Mot slutet av ett avsnitt brukade jag sitta i Volvon med min motspelerska, och så frågade hon:

– Vad ska vi göra nu då, Simon?

– Jag ska bjuda dig på den bästa restaurangen i stan, och sen ska vi dansa ända till gryningen, var min svarsreplik.

Kanske brukade den funka för Harry?

När vi filmade bilsценerna filmade vi för resten antingen med blå bakgrund, vilket innebar att man inte kunde ha något blått på sig för då blev man genomskinlig, eller också med en snurrande cylinder för kortare sekvenser. Trumman hade bitar av aluminiumfolie fastsatta för att man skulle få intrycket av att stadens ljus flimrade förbi – om vi var på landet satte vi i stället fast lite grenar i den. De här tagningarna kallades stumtagningar. En dag satt vi i visningsrummet och såg föregående dags tagningar, och där satt jag i förarsätet i Volvon. Men så ändrades plötsligt scenen utan något klipp och i stället satt fotografen i förarsätet och det såg ut som om jag sprang bredvid bilen. Jag höll upp ett papper där det stod ”STOPP!”

Då tog han fram ett papper där det stod ”Varför då?”

”Snoppen har fastnat i dörren!” stod det på nästa lapp jag höll upp. Killarna i rummet exploderade av skratt. De tyckte det var jättekul, och det tyckte killarna i framkallningsrummet också, de gjorde det till ett av huvudnumren i julrullen med tabbar. Den ende som inte tyckte det var kul var producenten Monty Berman. Han befallde produktionsledaren att jag skulle faktureras för filmen eftersom jag slösade med resurserna, tyckte han. För min del var det början till slutet mellan Monty och mig. Vi hade filmat två säsonger och var inne på den tredje. Jag ville inte göra en till.

När vi arbetade med den andra säsongen sa jag en dag till Bob Baker att jag skulle vilja regissera.

– Okej. Det vore kul, sa Bob med ett flin. Det var tydligt att han inte ville säga emot sin skådespelare.

– Men tyvärr finns det ett hinder. Facket, ACTT. Om du inte är medlem vill de inte att du står på andra sidan av kameran, tillade han.

– Men jag *är* medlem, sa jag.

– Va?

– Jo, jag sa att jag redan är medlem. Sedan 1943, när jag arbetade för PPP på D’Arblay Street!

Bob insåg att hela hans argumentation föll till marken. Och för att vara rättvis så hade han helt klart för sig att jag var ett proffs och intel-

ligent nog för att inte ställa till det, och vi hade ett så proffsigt filmteam att de skulle klara oss igenom mina eventuella nybörjarsvårigheter. Så han gick med på det.

Jag tyckte att det var jättekul att regissera och fortsatte med ett antal avsnitt av *Helgonet* och senare *Snobbar som jobbar*. Jag hade alltid velat berätta historierna ur Simon Templars synvinkel, och ville därför ha kameran bakom min axel så att jag så att säga ”såg” allting som hände. Jag sköt upp närbilderna tills sent på dagen, så att jag kunde låta de andra gå hem och göra dem ensam med scriptan som motspelare.

Jag hade lyckligtvis fått lära mig mycket av de många duktiga regissörer jag hade arbetat med, både i Hollywood och i Storbritannien. Jag visste en del om kameraarbetet och lite om ljussättning och eftersom jag själv var skådespelare hade jag känsla för personregi. Det jag inte visste någonting om frågade jag filmteamet om, och de var väldigt hjälpsamma.

Om jag ska vara ärlig så föredrog jag att regissera tv framför att regissera film. Filmer krävde sex till åtta veckors föreberedelser, kanske tio veckors filmning och sedan ytterligare tio veckors efterarbete. Och som regissör behövdes man hela tiden, så att en film kunde ta sex, sju månader av ens liv, kanske ännu mer. En pågående tv-serie tog inte mer än två-tre månader. Kanske är jag lat, och kanske är det den långa processen som tråkar ut mig. Jag avböjde ett antal erbjudanden att regissera film senare i livet.

Det jag inte gillade med regisserande var rollbesättningen. Jag kände ju så många skådespelare och eftersom jag hade ett ex av *Spotlight* – en katalog över skådespelare – så tyckte jag inte att jag behövde träffa folk för rollerna, det räckte med att jag bara plockade ut dem jag tyckte passade. Men så fungerade det tyvärr inte.

På den tiden jag själv var en ung skådespelare som kämpade för att få roller fick jag avstå från att köpa cigaretter för att ha råd att köpa tågbiljett till Pinewood eller Shepperton där filmbolagen hade sina inspelningsateljéer, och när jag kom fram fick jag höra att jag var för tjock eller för smal eller för kort eller för lång. Det var tufft och kostade pengar, så jag beslöt mig för att bara göra anställningsintervjuer i London, och om jag inte kunde få ledigt ett par timmar under inspelning för att träffa någon skulle jag i stället göra intervjuerna på lördagarna.

Snart var det dags för Bob att lägga fram ett manuskript till ett av-

snitt som hette *The Miracle Tea Party*, som jag skulle regissera. En lördag morgon kom jag till hans kontor på Golden Square för att hålla anställningsintervjuer efter att redan ha valt Bob Brown, Charlie Houston, Patrick Westwood och Nanette Newman. Jag frågade rollbesättaren vilka han hade tänkt sig för rollen som moster Hattie. Han räknade upp X och Y och Z, och så Fabia Drake.

– Jag kan inte intervju Fabia Drake. Hon var min lärare på RADA, stammade jag.

– Men hon är redan här, så du måste!

Jag blev helt förstörd, verkligen rädd, men kallade in henne.

– Miss Drake ... började jag när vi hälsade.

– Nej, kalla mig Fabia. Nu är det du, Roger, som är mr Moore! svarade hon.

– Förlåt, men jag tycker det här känns pinsamt!

– Det tycker jag du ska strunta i.

– Har du läst manus? frågade jag.

– Ja, det är därför jag är här.

– Bra! Då behövs det inget mer! Vi ses på måndag!

Och det var det hela.

Hela veckohelgen oroade jag mig för hur jag skulle kunna regissera Fabia Drake. Mitt arbetssätt var att rita skisser av början och slutet på varje scen. Jag visade skådespelarna hur jag tänkte påbörja och avsluta scenen, och sedan lät jag skådespelarna själva bestämma hur de ville göra däremellan. När Fabia kom på måndagen frågade hon vart jag ville att hon skulle ta vägen. Jag visade henne skisserna.

– Okej, darling, men säg till mig om jag gör något fel.

Hon fick mig verkligen att slappna av helt och hållet, det var helt underbart. Efter det har jag aldrig haft några problem med att regissera.

I det här avsnittet skulle vi filma på plats på Waterloo Station. Vi skulle filma hela dagen, så jag besökte stationen på söndagen dessförinnan för att förbereda de olika tagningarna. Allt måste tajmas med tågens ankomst, och jag ville filma i stora hallen med klockan i förgrunden. Allt eftersom historien rullades upp skulle vi då hela tiden se tiden gå. Jag upptäckte att det var många sekvenser där jag inte skulle medverka, så jag behövde inte klä mig eller sminkas för rollen utan kunde gå omkring i gamla kläder och hatt på stationen utan att folk kände igen mig.

Men utan att jag visste om det hade mamma kommit till inspelningsplatsen den dagen för att titta på. Hon hörde folk säga:

– Men titta där är Roger Moore! Det var värst vad han ser ut, då! Han ser då verkligen inte ut som han brukar göra på tv!

Så lyckad var den förklädnaden.

Ett besvärligt moment inträffade när jag stod högst uppe i stationstrappan och filmade förbi ett av de underbara stenlejonerna som pryder entrén och ett irländskt fyllo kom förbi. Han var riktigt ordentligt plakat, och järnvägspoliserna brydde sig inte om honom.

– Jag vet vem du är, sa han till mig.

– Jaha. Skulle ni vilja vara så vänlig och flytta lite på er? sa jag.

– Jag vill skaka hand med dig först! Han var så envis att jag till slut skakade hand med honom och pratade en stund, och så var den tagningen förstörd.

Det påminner mig om ett annat möte med ett fyllo ett par år senare när jag regisserade ett avsnitt av *Snobbar som jobbar* med Ian Hendry som gästartist. Vi filmade i The Tower of London. Jag förberedde en tagning där Ian skulle köra fram i en bil och sedan kliva ur klädd i flott trenchcoat och filthatt med mjuka brätten. Därefter skulle Anna Palk komma in i bild, och genom bilfönstret skulle vi se henne gå mot kameran och Ian Hendry. Vi repade och allt gick fint, men när första tagningen började var det inte Anna Palk som kom gående utan en ruffig gammal luffare som gick och åt ur en påse med fish and chips.

Regiassistenten kom rusande för att flytta på honom. Luffaren började skrika.

– Jag har minsann mänskliga rättigheter, jag också! Jag kan stå var fan jag vill, och det här är ta mig fan en allmän plats.

Just då kom Ian Hendry, som såg ut som en typisk Scotland Yard-kommissarie, fram till honom och sa:

– Dig har jag inte sett i mina trakter förut, tror jag?

– Förlåt, kommissarien, sa luffaren och hasade iväg fort som ögat.

Jag gillade att filma på plats. Hur många minuter avsnittet än skulle omfatta hade man en begränsad tid att filma på, och man var tvungen att vara både flyhänt och kreativ. Som regissör måste man vara snabb och ligga steget före hela tiden. Vi kunde till exempel inte kosta på oss lyxen att vänta på bra väder. Jag minns en filmning på plats i Nice när det regnade och filmteamet tyckte att vi borde vänta på att det slutade

att regna, som vi skulle ha gjort om det hade varit en långfilm. Då sa Bob Baker:

– Jaha, så i Nice regnar det alltså aldrig?

Och han hade förstås alldeles rätt. Vi fortsatte filma och tog med vädret i storyn. Det är vad jag menar med att vara flyhänt.

Vi hade tur med det att lord Grade of Elstree – eller Lew som han ville att alla från springpojarna till stjärnskådisarna skulle kalla honom – insisterade på att vi skulle filma med 35 mm-film. Alla hans avsnitt togs med film, vilket gav dem en hållbarhet som många andra tv-program som spelats in på videoband inte har. Film höjde verkligen kvalitetsnivån på avsnitten, och jag tror att det var ett av skälen till att vi fick så många registjärnor bland oss, många som verkligen hade avundvärda långfilmsmeriter: Roy Ward Baker, Jeremy Summers, James Hill, Michael Truman, John Gilling, Leslie Norman, Peter Yates, John Moxey, John Paddy Carstairs, Robert Asher, Freddie Francis och vår egen Bob Baker. Våra tv-avsnitt sågs och uppfattades faktiskt som minifilmer.

Roy Ward Baker hade lärt sig mycket när han arbetade som assistent åt Alfred Hitchcock på trettiotalet, och han lärde mig verkligt värdefulla regitricks. Han förklarade att man aldrig skulle ligga stilla med kameran i en och samma tagning längre än nödvändigt, och att man skulle förändra storleken på bilden ofta. Till exempel – om man tar en närbild på en skådespelare ska man ta en närbild på en annan och ändra lite på utsnittet på den andra. På det sättet måste åskådarens blick hela tiden ändra fokus, vilket i sin tur hindrar publiken från att bli uttråkad och somna. På samma sätt ska också ljudvolymen varieras för att förhindra enformighet. Det håller åskådarna alerta. Mycket goda råd för en blivande filmmakare.

Escape Route hette ett annat avsnitt som var roligt att regissera. Vår dåvarande gästartist var en ganska okänd skådespelare som hette Donald Sutherland. Intrigen var att Simon skickades undercover till ett fängelse där han skulle dela cell med en brottsling för att ta reda på hans hemligheter och sedan rymma tillsammans med honom. Vi filmade i ett stenbrott i Rickmansworth (som skulle föreställa Dartmoor). Eftersom jag inte visste mycket om fängelser och aldrig hade suttit i något frågade jag de församlade statisterna om det var någon som visste vad som hände när ett arbetslag i ett fängelse sätts ihop. Fyra stycken

klev fram och sa, att jodå, det visste de. De var ovärderliga!

Flykten går till så här: en helikopter kommer ned i stenbrottet och Donald Sutherland och jag, som utgör delar av arbetslaget, rusar fram emot den. Les Crawford, vår stuntansvarige, kom fram till oss.

– Roger, jag har fått en lysande idé. Jag föreställer en fångvaktare, och när helikoptern sänker sig ned rusar jag efter er. Helikoptern lyfter, och jag hakar mig fast vid ena sidan och försöker häva mig upp, och sedan bryter vi, sa han.

Donald hör till dem som verkligen vill bli ett med sin rollkaraktär. Så när sekvensen filmades och Les klamrade sig fast vid landningsstället började Donald sparka på Les fingrar för att få honom att tappa greppet om helikoptern. Les klamrade sig fast så gott han kunde och Donald fortsatte att sparka hårdare och hårdare allt eftersom helikoptern lyfte mer och mer. Jag skrek ”Bryt! Bryt! Donald, bryt!”

Vi fick problem senare, när avsnitten visades – flygministeriet kontaktade oss och frågade vilka säkerhetsåtgärder som hade vidtagits. Vi hade inte använt några säkerhetslinor. Så där skulle det inte kunna gå till nu för tiden.

Några veckor efter denna filmning kontaktade Donald mig och frågade om han kunde få visa avsnittet för några producenter. Visst, sa jag, det går utmärkt. Avsnittet var grovklippt och inte riktigt klart, men om de kunde komma till studion skulle vi kunna visa den.

– Nej, filmen måste till Los Angeles, sa Donald

Jag visste inte riktigt vad jag skulle säga.

– Det är för en stor filmroll, berättade han.

– Okej då, vi skickar den, sa jag.

Filmen var *Tolv fördömda män* och jag brukar roa mig med att tänka att jag själv och Les Crawford var med och hjälpte till med en stor karriärs födelse. Och tur hade han ju också på annat sätt – om han verkligen hade lyckats sparka loss Les från den där helikoptern hade han aldrig fått spela in *Tolv fördömda män* utan snarare sitta i fängelse i tolv år!